

Teritorijalna agenda Europske unije

U smjeru konkurentnije i održivije Europe sastavljene od različitih regija

Prihvaćena na neformalnom ministarskom sastanku o urbanom razvoju i teritorijalnoj koheziji u Leipzigu 24. i 25. svibnja 2007.

I.

Buduća zadaća: jačanje teritorijalne kohezije

(1) EU s pouzdanjem gleda na napredak postignut u gospodarskom, socijalnom i ekološkom pogledu. Države članice EU zajednički upravljaju združenim gospodarstvom, koje čini jednu trećinu svjetskog Bruto domaćeg proizvoda. Upravo ta gospodarska snaga kao i površina od više od 4 milijuna km² te 490 milijuna stanovnika u raznim regijama i gradovima čine teritorijalnu dimenziju EU.

(2) Mi, ministri nadležni za prostorno uređenje i razvoj, Teritorijalnom agendom predstavljamo na djelovanje usmjeren politički okvir za našu buduću suradnju, izrađen zajednički s Europskom komisijom. Teritorijalnom agendom doprinosimo održivom gospodarskom razvoju i stvaranju radnih mjesta kao i socijalnom i ekološkom razvoju u svim regijama EU. Stoga ovime pružamo potporu Lisabonskoj i Gothenburškoj strategiji Europskog vijeća kao pratećim strategijama.

(3) Teritorijalnom agendom želimo promicati policentričan teritorijalni razvoj EU u cilju boljeg iskorištavanja resursa dostupnih u europskim regijama. Važan aspekt čini teritorijalna integracija mjesta u kojima ljudi žive. Na ovaj način doprinijet ćemo Europi koja je kulturno, socijalno, okolišno i gospodarski održiva. Od posebne je važnosti bolja integracija novijih država članica u ovu politiku policentričnog razvoja naselja. Teritorijalnom agendom, u pogledu teritorijalne solidarnosti, pridonosimo osiguranju boljih uvjeta života i kakvoće života uz jednake mogućnosti usmjerene na regionalne i lokalne potencijale, bez obzira gdje ljudi žive – u srcu Europe ili u rubnim područjima.

(4) Buduću zadaću „Teritorijalna kohezija“ shvaćamo kao trajni i suradnički proces koji uključuje razne aktere i dionike u teritorijalnom razvoju na političkim, upravnim i tehničkim razinama. Ovu suradnju označavaju povijest, kultura i institucionalna rješenja u svakoj državi članici. Kohezijska politika EU treba biti sposobna prilagoditi se, učinkovitije nego do sada, teritorijalnim potrebama i značajkama, specifičnim geografskim izazovima i mogućnostima regija i gradova. Zbog toga se zalažemo za potrebu da teritorijalna dimenzija dobije značajniju ulogu u budućoj kohezijskoj politici u cilju promicanja gospodarske i socijalne dobrobiti.

(5) Teritorijalnu koheziju moguće je postići samo putem intenzivnog i neprekidnog dijaloga između svih dionika teritorijalnog razvoja. Ovaj proces suradnje naziva se upravljanje teritorijem. Privatni sektor (posebice lokalno i regionalno poduzetništvo), znanstvena zajednica, javni sektor (posebno lokalne i regionalne vlasti), nevladine udruge i razni drugi sektori trebaju zajednički djelovati u cilju boljeg iskorištenja ključnih ulaganja u europske regije te doprinijeti rješavanju klimatskih promjena.

(6) Teritorijalnom agendom predstavljamo proizvod naše suradnje. Na našem neformalnom ministarskom sastanku koji je održan u Rotterdamu (2004.) dogovorili smo politiku teritorijalnog razvoja u cilju bolje procjene perspektiva EU. U Luksemburgu (2005.) smo prihvatili teritorijalne prioritete kao temelj našeg budućeg zajedničkog djelovanja i izradu stručnog izvješća „Stanje teritorija i perspektive Europske unije“ koje je temelj Teritorijalne agende.

Dijalog dionika diljem Europe koji je u tijeku od ljeta 2006. podrška nam je pri izradi Teritorijalne agende. Na temelju članaka 2., 6., 16. i 158. Ugovora o osnivanju EZ, teritorijalna kohezija smatra se trećom dimenzijom kohezijske politike. Njome se primjerice bave Treće i također Četvrto izvješće o koheziji te Strateške smjernice o koheziji usvojene 2006. Potvrđujemo svoju obvezu zajedničke, još tješnje suradnje te suradnje s institucijama EU kako bismo postigli ovaj cilj – neovisno od rasprave koja je u tijeku o procesu reforme EU (Ustav EU).

II.

Novi izazovi: Jačanje regionalnih identiteta, bolja iskorištenost teritorijalne raznolikosti

(7) Danas smo suočeni s velikim novim teritorijalnim izazovima. Oni uključuju:

- regionalno raznolike utjecaje promjene klime na teritorij EU i njegove susjede, posebno u pogledu održivog razvoja,
- rastuće cijene energije, energetska neučinkovitost te različite teritorijalne mogućnosti za nove oblike opskrbe energijom,
- ubrzanu integraciju naših regija, uključujući prekogranična područja, u globalno gospodarsko nadmetanje, uz istovremeno rastuću ovisnost država i regija u svijetu,
- učinke proširenja EU na gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju EU, posebno u pogledu integracije istočne Europe i novih država članica kao i njihovih regija vezano uz prometnu i energetska infrastrukturu,
- prekomjerno iskorištavanje ekoloških i kulturnih resursa te gubitak biološke raznolikosti, posebno uslijed povećanog nekontroliranog širenja naselja dok su zabačena područja suočena s depopulacijom,
- teritorijalne utjecaje koje demografske promjene (posebno starenje) kao i priljev i odljev stanovnika te interne migracije na tržištima rada imaju na pružanje javnih usluga od općeg interesa, na tržišta nekretninama, na razvoj strukture naselja te na način na koji ljudi zajedno žive u našim gradovima i regijama.

(8) S obzirom na ove izazove, čvrsto vjerujemo da je teritorijalna kohezija EU preduvjet za postizanje održivog gospodarskog rasta i provedbu socijalne i gospodarske kohezije – Europski socijalni model. U ovom kontekstu smatramo da nam je osnovna zadaća i čin solidarnosti razviti preduvjete u svim regijama u cilju osiguravanja jednakih mogućnosti za njihove građane i perspektive za razvoj poduzetništva. Slažemo se da regionalni identiteti i potencijali, potrebe i različita obilježja regija, gradova i sela u Europi dobivaju značenje kroz politiku teritorijalne kohezije te kroz ostale regionalne razvojne politike.

(9) Teritorijalnom agendom također pomažemo jačanju globalne konkurentnosti i održivosti svih regija Europe. Ovo je u skladu s obnovljenom Lisabonskom strategijom koju su države članice usvojile 2005. godine. Raznoliki teritorijalni potencijali regija za održivi gospodarski rast i stvaranje radnih mjesta u EU moraju se utvrditi i mobilizirati. Svaka regija i grad može kroz svoj angažman pridonijeti štednji energije i decentraliziranoj opskrbi njome te ublažavanju promjene klime, npr. putem pružanja podrške razvoju naselja s niskim ili nikakvim emisijama, razvoja potencijalnih novih obnovljivih izvora energije te promicanja energetske učinkovitosti, posebno postojećeg fonda zgrada. Naši gradovi i regije trebaju postati otporniji na promjene klime. Trebalo bi ih čvršće uključiti u procese upravljanja za provedbu Lisabonske strategije kao i u nacionalne programe reformi.

(10) Želimo istaknuti sve veći teritorijalni utjecaj politika Zajednice. Ovo bi trebalo uzeti u obzir zbog toga što, s jedne strane, oblikovanje politika EU treba više voditi računa o lokalnim, regionalnim i nacionalnim potencijalima i motivima dionika putem zauzimanja strateškog pristupa integriranom teritorijalnom razvoju. S druge strane, pojedine strategije razvoja gradova i regija trebale bi izrijeком više voditi računa o svom nacionalnom i europskom kontekstu. Važno je da se

nacionalna, regionalna i lokalna pitanja blisko isprepletu s politikama EU. To se posebno odnosi na politike ruralnog razvoja, politike zaštite okoliša i prometa te kohezijske politike EU.

(11) Leipziška povelja o održivim europskim gradovima nadopunjava interesno područje Teritorijalne agende budući da postavlja integrirani urbani razvoj kao zadaću s europskom dimenzijom. Stoga politika integriranog urbanog razvoja i politika teritorijalne kohezije svaka daju dodatni doprinos provedbi ciljeva održivog razvoja.

III.

Teritorijalni prioriteti za razvoj Europske unije

(12) Teritorijalna se agenda nadograđuje na tri glavna cilja Perspektive europskog prostornog razvoja (ESDP), koja i nadalje vrijedi, a to su

- razvoj uravnoteženog i policentričnog urbanog sustava te novog urbano-ruralnog partnerstva;
- osiguranje jednakosti pristupa infrastrukturi i znanju;
- održivi razvoj, razborito upravljanje i zaštita prirode i kulturne baštine.

Također se nadograđuje na CEMAT Vodeća načela za održivi prostorni razvoj europskog potvrđena od strane Odbora ministara Vijeća Europe. Na temelju ovih načela također želimo intenzivirati dijalog sa zemljama susjedima EU.

(13) U kontekstu naše politike za teritorijalnu koheziju, obvezujemo se na sljedeće prioritete za teritorijalni razvoj unutar EU:

1.

Cilj nam je jačanje policentričnog razvoja i inovacija putem umrežavanja gradova-regija i gradova

(14) Gradovi-regije i gradovi različitih veličina najbolje mogu razvijati svoje vlastite jake strane u kontekstu suradnje s poduzetnicima kao i s društvenim i političkim dionicima diljem Europe. Ako uspiju na inovativan način primjenjivati mreže na policentričnom europskom teritoriju, stvoriti će uvjete za bolje iskorištenje globalne konkurentnosti za svoj razvoj.

(15) Gradovi koji imaju funkciju regionalnih centara trebaju surađivati kao dijelovi policentričnog uzorka u cilju osiguravanja dodane vrijednosti za druge gradove u ruralnim i perifernim područjima kao i za područja koja su suočena sa specifičnim geografskim izazovima i potrebama (npr. strukturno slabi dijelovi otoka, priobalne zone i planinska područja). Kako bi se ovaj proces olakšao, infrastrukturne mreže unutar i između regija Europe moraju se neprekidno širiti i ažurirati. Stoga pružamo podršku europskoj suradnji između gradova-regija kao i s malim i srednje velikim gradovima na unutarnjim granicama kao i vanjskim granicama EU.

2.

Potrebni su nam novi oblici partnerstava i teritorijalnog upravljanja između ruralnih i urbanih područja

(16) Konkurentna i održiva Europa sadržava raznolike gradove-regije različitih veličina i s različitim razinama međuovisnosti te ruralna područja. Gradovi-regije okruženi su urbanim centrima i područjima s ruralnim značajkama; ruralna područja izvan izravne udaljenosti migracije regija gradova okružena su regionalnim centrima i malim i srednje velikim gradovima. Vlasti bi, kao međusobno ovisni partneri, trebale utvrditi zajedničke prednosti, razraditi zajedničke regionalne i subregionalne razvojne strategije i na ovaj način zajednički postaviti temelje kako bi

se regije i subregije učinile privlačnima te kako bi se privatnom i javnom sektoru omogućilo donošenje odluka o ulaganju. To nazivamo urbano-ruralnim partnerstvom.

(17) Javni i privatni dionici trebali bi regionalno usmjerene odluke o ulaganjima donositi zajednički. U ovom je kontekstu potrebno da primjerice lokalne vlasti različitih veličina formiraju dobrovoljna udruženja za marketing i razvoj strategija u cilju rješavanja zajedničkih problema. Na pozadini demografskih promjena potrebno je da vlasti koje su suočene s gubitkom mlađeg stanovništva tijesno surađuju kako bi mogle održati privlačne usluge i infrastrukturu. Ova suradnja podrazumijeva novu političku dimenziju. Za njeno jačanje u europskim će regijama možda biti potrebni novi oblici teritorijalnog upravljanja. Općenito, željeli bismo stvoriti mogućnosti za inovativni gospodarski potencijal za razvoj, nadogradnju na iskustva uspješnih partnerstava i političke suradnje u funkcionalnom regionalnom kontekstu, uključujući također prekogranična područja. Podržavamo stoga pozitivnu konkurenciju između gradova i regija.

3.

Želimo promicati regionalne klustere za nadmetanje i inovaciju u Europi

(18) Zone rasta trebalo bi povećati i izvan gospodarskog središnjeg područja EU, i to putem politike suradnje i umrežavanja. Jedan način povezivanja prednosti može biti kroz uspostavu prikladnih i inovativnih klastera u kojima zajednički rade poslovna zajednica, znanstvena zajednica i uprave. Ovo također vrijedi i preko unutarnjih i vanjskih granica s našim susjedima.

(19) Potiču se gradovi-regije različitih veličina, mali i srednje veliki gradovi te ruralna područja na suradnju s drugim vlastima, čak i u drugim zemljama, u cilju jačanja njihovog međunarodnog identiteta i specijalizacije kao načina da postanu privlačniji za ulaganja. Razumno je usredotočiti se na postojeće centre inovacija.

4.

Podržavamo jačanje i proširenje transeuropskih mreža

(20) Mobilnost i dostupnost su ključni preduvjeti za gospodarski razvoj u svim regijama EU. U cilju ispunjavanja uvjeta mobilnosti na policentričnom europskom teritoriju, uključujući i susjedne države, te doprinošenja poboljšanju urbanog okoliša, važno je osigurati integrirani i održivi razvoj multimodalnih sustava prijevoza. Potrebne su nam učinkovite željezničke, cestovne i zračne mreže (uključujući mreže održivih regionalnih zračnih luka) za putnike kao i robu, učinkoviti morski, priobalni i kopneni plovni putevi, i sekundarne mreže povezane s područjima u unutrašnjosti kao i prekogranično upravljanje prometom. Podržavamo uklanjanje prepreka prekograničnom željezničkom i cestovnom prometu i posebno podržavamo uporabu telematičkih mjera kojima bi se pomoglo funkcioniranje preopterećenih dijelova cestovnih mreža.

(21) Podržavamo slobodan i socijalno pravedan pristup informacijama i komunikacijskim tehnologijama u svim regijama, u cilju uklanjanja teritorijalno izazvanih prepreka dostupnosti, posebno u perifernim i ruralnim područjima, te omogućavanja decentraliziranog rada i prikladnog pružanja usluga od općeg interesa, uključujući zdravstvenu zaštitu i obrazovanje. U cilju osiguranja potrebne infrastrukture, poput postizanja opće pokrivenosti za širokopojasne veze, uzimajući u obzir odgovarajuću potražnju, preporučujemo povezivanje infrastrukture kao što su širokopojasni kablovi s novim prometnim i komunikacijskim programima.

(22) Rastuća potražnja za energijom suočena s ograničenim zalihama neobnovljivih izvora energije, i rastuća ovisnost EU o uvezenoj energiji kao i izazov promjene klime znači da je potrebno dalje istraživati i razvijati mogućnosti za decentraliziranu, učinkovitu, sigurnu i okolišu prihvatljivu proizvodnju obnovljive energije, koja je još uvijek nedovoljno iskorištena. U cilju boljeg iskorištavanja regionalnih potencijala u ovom području, koje bi moglo stvoriti prilike

posebno u ruralnim područjima, predlažemo daljnje jačanje mreža i usklađivanje uvjeta za energetske sektor.

5.

Promičemo transeuropsko upravljanje rizicima uključujući učinke promjene klime

(23) Trebalo bi dalje razvijati zajedničke transregionalne i integrirane pristupe i strategije u cilju suočavanja s prirodnim nepogodama, smanjivanja i ublažavanja emisija stakleničkih plinova i prilagodbe promjeni klime. Potreban je daljnji rad kako bi se razvila i intenzivirala politika teritorijalne kohezije, posebno u vezi s posljedicama teritorijalno različitih strategija prilagodbe.

(24) U cilju poboljšanja učinkovitosti upravljanja rizicima i prikladnog usmjeravanja razvoja, potrebno je, u suradnji sa susjednim državama, usvojiti integrirane transeuropske i prekogranične strategije (npr. zaštita od poplava, sprečavanje suše i dezertifikacije, integrirano upravljanje obalnim područjem i planinskim područjima, upravljanje tehnološkim rizicima, poboljšano prognoziranje), te razvijati nove oblike sporazuma o upravljanju rizicima posebno u multirizičnim područjima kao što su obalna područja, obale jezera, morski i riječni bazeni i planinska područja.

6.

Tražimo jačanje ekoloških struktura i kulturnih resursa kao dodane vrijednosti za razvoj

(25) Nezamjenjive vrijednosti europskih ekoloških struktura i kulturne i prirodne baštine, posebno kulturnih krajobrazova, te kakvoća projektiranja i arhitekture kao i izgrađenog okoliša, trebale bi, na podlozi regionalnih okolnosti i potencijala, tvoriti temelj za razvoj usmjeren na okoliš i kulturu koji nudi razvojne perspektive, čuvajući istovremeno različite kulturne identitete, posebno u regijama koje zaostaju ili prolaze kroz strukturne promjene. Koordinirani transnacionalni zahvati i s tim povezano upravljanje trebali bi promicati kulturne puteve i mreže kao i druge teritorijalne projekte od prirodne i kulturne važnosti.

(26) Zagovaramo daljnji razvoj mreža vrijednih prirodnih područja i kulturnih krajobrazova u cilju stvaranja integrirane i održive transeuropske zelene strukture s adekvatnim koridorima i zonama koje povezuju zaštićene lokacije i ostala područja od europske i nacionalne važnosti.

(27) Integrirane politike teritorijalnog razvoja moraju također biti ojačane u ekološki ili kulturno krhkim područjima EU kako bi obrađivale ključni izazov usklađivanja gospodarskog razvoja i ekološke, socijalne i kulturne održivosti.

IV.

Provedba Teritorijalne agende

(28) U cilju bolje ugradnje šest teritorijalnih prioriteta u političke rasprave i procese donošenja odluka, sljedeće aktivnosti smatramo važnima i preporučujemo njihovu provedbu u razdoblju od 2007. do 2011. Obvezujemo se poduzeti sljedeće aktivnosti:

1.

Aktivnosti europskih institucija

(29) Pozdravljamo Priopćenje Europske komisije o „Doprinosu gradova rastu i zapošljavanju u regijama“ i molimo Europsku komisiju da radi na njegovom nastavku u odnosu na Teritorijalnu agendu.

(30) Molimo Europsku komisiju da nastavi s uključivanjem izričitog pozivanja na teritorijalnu dimenziju EU u budućim Izvješćima o socijalnoj i gospodarskoj koheziji u cilju

pokretanja gradova i regija da unesu svoje strategije razvoja u europski kontekst. Ovo bi pomoglo realizaciji načela supsidijarnosti.

(31) Molimo Odbor za regionalni razvoj Europskog parlamenta, Odbor za teritorijalnu koheziju Odbora regija i Europski socijalni i gospodarski odbor da u svom djelovanju podrže i provedu prioritete Teritorijalne agende, dajući time gradovima i regijama snažniju ulogu u provedbi politika EU.

2.

Aktivnosti za tijesnu suradnju između Europske komisije i država članica EU

(32) Preporučamo neprekidan i iscrpan dijalog između država članica EU (uključujući regionalne i lokalne vlasti) i Europske komisije o strateškim pitanjima teritorijalnog razvoja. Za ovu svrhu trebalo bi učinkovito koristiti mogućnosti koje pružaju postojeći odbori (posebno Stručni odbor „Teritorijalna kohezija i urbana pitanja“ kojeg je osnovao Odbor za koordinaciju fondova [COCOF]).

(33) Molimo Europsku komisiju i ostale europske institucije da započnu dijalog s državama članicama temeljen na načelima supsidijarnosti, a u cilju rasprave o mogućnostima kako procjenjivati i uzeti u obzir učinke europskog zakonodavstva na održivi urbani i teritorijalni razvoj i planiranje te kako poboljšati koordinaciju EU politika i inicijativa koje su vezane uz područja teritorijalne politike. Ova procjena i koordinacija mogle bi se odvijati u okviru postojećih institucija i postupaka.

(34) Preporučujemo da Program ESPON 2013, u tijesnoj suradnji s Europskom komisijom, produbi analizu učinaka politika EU na teritorijalnu koheziju, otkrije uzročno-posljedične odnose i razvije operativne indikatore za redovito izvješćivanje o teritorijalnim pitanjima. U ovom je kontekstu važno da programi ESPON i URBACT i Urbana revizija tijesno surađuju.

(35) Smatramo suradnju, uključujući i onu s našim susjednim državama, u kontekstu EU Programa za europsku teritorijalnu suradnju (Cilj 3) novim i ka budućnosti okrenutim instrumentima financiranja koji pružaju mogućnosti za jačanje europskih mreža gradova i regija kao i za pružanje podrške novim europskim razvojnim koridorima usmjerenim ka inovacijama. Molimo Europsku komisiju da nam pruži podršku u razvoju interregionalne, prekogranične i transnacionalne suradnje kao učinkovitog instrumenta za promicanje teritorijalne kohezije.

3.

Aktivnosti za jačanje teritorijalne kohezije unutar država članica

(36) Obvezat ćemo se, u okviru naše nadležnosti, da ćemo integrirati političke prioritete Teritorijalne agende kao i teritorijalne aspekte Strateških smjernica Zajednice o kohezijskoj politici 2007.-2013. u nacionalne, regionalne i lokalne razvojne politike. S obzirom na zaključke Seminara o upravljanju teritorijalnim strategijama održanog u lipnju 2006. u Badenu za vrijeme austrijskog predsjedništva EU, preporučujemo integraciju teritorijalne dimenzije u strateške procese koji podupiru kohezijsku politiku na razini EU i na nacionalnoj razini.

(37) Osigurat ćemo da ćemo, u okviru svojih nacionalnih institucionalnih uvjeta, sudjelovati u procesima transparentnog donošenja odluka s javnim i privatnim dionicima kao i nevladinim udrugama pri oblikovanju politika relevantnih za prostor, teritorijalnih prioriteta i aktivnosti za njihovu provedbu.

4.

Zajedničke aktivnosti ministara

(38) U cilju provedbe Teritorijalne agende suglasni smo da ćemo održavati neformalne strukture suradnje među našim ministarstvima, uključujući EU Predsjedništva, i s Europskim parlamentom, Europskom komisijom, Odborom regija, Europskim gospodarskim i socijalnim odborom te Europskom investicijskom bankom. Ovo zahtijeva glatko djelovanje Predsjedničke skupine koja treba raspolagati odgovarajućim tajničkim resursima i biti podržana uslugama stručnjaka, dodatno iz drugih država članica.

(39) Suglasni smo da ćemo zajednički djelovati kako bismo nastavili i jačali postojeću međusobnu suradnju te suradnju s Europskom komisijom putem mreže kontaktnih točaka za teritorijalnu koheziju. Stoga namjeravamo da otvorena Radna skupina za Teritorijalnu agendu, koja se sastoji od država članica EU i Europske komisije, nastavi s radom u sadašnjoj fazi provedbe agende.

(40) Kao prvi korak u našim zajedničkim aktivnostima i kao nastavak proljetnog Europskog vijeća 2007. obvezujemo se da ćemo, u okviru naše nadležnosti, pridonijeti održivoj i integriranoj klimatskoj i energetskej politici u EU.

(41) Naše daljnje zajedničke aktivnosti bit će usmjerene na olakšavanje EU rasprave o ključnim temama EU sa teritorijalnog stajališta. Najvažnije teme uključuju:

- Pregled kohezijske politike 2010. na polovici trajanja,
- Pregled EU politike ruralnog razvoja 2010. na polovici trajanja,
- Daljnji razvoj EU Strategije održivog razvoja 2011.,
- Raspravu o provedbi preporuka Zelene knjige o pomorskim politikama koja je u tijeku,
- Raspravu o Sedmom EU programu djelovanja za okoliš koja je u tijeku,
- Raspravu o prometnoj politici nakon 2010.,
- Raspravu o politici istraživanja i inovacija koja je u tijeku,
- Raspravu o politici susjedstva koja je u tijeku.

(42) Molimo naredna predsjedništva EU zajedno sa svim državama članicama EU, europskim institucijama, uključujući Europsku komisiju i Europsku investicijsku banku kao i ostale dionike, da provode aktivnosti utvrđene ovom Teritorijalnom agendom. Pozdravljamo inicijativu portugalskog predsjedništva EU da olakša provedbu Teritorijalne agende kroz izradu prvog Programa djelovanja kao i želju slovenskog predsjedništva EU da kroz svoje djelovanje započne s njenom provedbom.

(43) Molimo slovensko predsjedništvo EU da uzme u obzir Teritorijalnu agendu tijekom svojih priprema za Europsko vijeće u proljeće 2008. u cilju postizanja jačeg i formalnijeg političkog priznanja teritorijalnih uvjeta za razvoj regija i gradova i novih oblika sudjelovanja u odlukama EU.

(44) Suglasni smo da je potrebno potaknuti javne i privatne dionike teritorijalnog razvoja da se bave rješavanjem teritorijalne kohezije EU. Trebalo bi priznati njihove specifične interese. Zajednička rasprava o scenarijima za teritorijalni razvoj Europe mogla bi olakšati proces usklađivanja različitih interesa. Molimo naredna predsjedništva EU da razrade ovu težnju kroz specifične aktivnosti u skladu s aktualnim potrebama za razvoj politika u Europi. Pozdravljamo inicijativu portugalskog predsjedništva EU da organizira neformalni ministarski sastanak koji će se održati u studenom 2007., te Njemačke da organizira Konferenciju o teritoriju i gospodarstvu koja će se održati u proljeće 2008.

(45) Molimo nadolazeće mađarsko EU predsjedništvo da ocijeni i preispita Teritorijalnu agendu u prvoj polovici 2011.

(46) Smatramo da je naša politička zadaća povećati svijest o najvažnijim teritorijalnim izazovima za EU i stoga ćemo aktivno sudjelovati u provedbi Teritorijalne agende na europskoj razini i u našim državama. Uvjereni smo da kroz Teritorijalnu agendu poduzimamo daljnji korak ka konkurentnoj i održivoj Europi raznolikih regija i aktivnih građana.